

Юлія Лис

студентка 4 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Особливості доступу до екологічної інформації в Україні в умовах воєнного стану*

Можливість громадян України вільно отримувати, зберігати, а також використовувати і поширювати інформацію про стан довкілля, про якість харчових продуктів та предметів побуту знайшла своє закріплення в статті 50 Конституції України як право на доступ до екологічної інформації та її поширення. І відповідно така інформація ніким не може бути засекречена.

Для ефективного аналізу теми доступу до екологічної інформації в Україні в умовах воєнного стану, необхідно зазначити ключові нормативно-правові акти, які містять положення про доступ до екологічної інформації, а саме: Конституція України; Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція); ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища»; ЗУ «Про доступ до публічної інформації»; ЗУ «Про інформацію».

В статті 25 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», зазначено, що основними джерелами такої інформації є дані моніторингу довкілля, кадастрів природних ресурсів, реєстри, автоматизовані бази даних, архіви, а також довідки, що видаються уповноваженими на те органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, окремими посадовими особами. [1]

Варто зауважити, що в умовах воєнного стану можуть встановлюватися певні обмеження прав та свобод людини і громадянина. Згідно до статті 64 Конституції України, в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і

* Наукова керівниця – *Тетяна Кондратюк*, доцентка кафедри аграрного земельного та екологічного права імені В.3. Янчука Національного університету біоресурсів і природокористування України

свобод із зазначенням строку дії цих обмежень, при цьому не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції. [2]

Оскільки вказаний перелік не містить статтю 50 Конституції, можна зробити висновок, що право на доступ до екологічної інформації може бути обмежено на певний строк.

Однак відповідно до положень Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» за умови запровадження правового режиму воєнного стану конституційні права, свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30–34, 38, 39, 41–44, 53 Конституції України, можуть бути обмежені. [3]

Тобто право на вільний доступ до екологічної інформації не включається до зазначеного переліку конституційних прав і свобод людини і громадянина, які обмежуються зазначеним Указом Президента, оскільки доступ до такої інформації відіграє значну роль у веденні моніторингу стану довкілля та впровадженні заходів для його збереження.

Вплив воєнного стану на отримання екологічної інформації можна простежити в тому, що деякі акти встановлюють обмеження щодо поширення інформації, адже існує загроза саме національній безпеці нашої держави. Також, обмежено доступ до певних Реєстрів, що в свою чергу перешкоджає повноцінній реалізації громадянами права на доступ до екологічної інформації.

Варто згадати і про заборону на проведення зборів громадян, а саме громадських слухань, загальних зборів чи навіть круглих столів для обговорень, адже згідно з частиною 1 статті 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [4] передбачається заборона проведення страйків, масових зібрань та акцій. І ця заборона також впливає на отримання інформації про стан довкілля, оскільки відмежовує участь громадськості в прийнятті рішень державних органів. Окрім цього в інформаційному просторі можуть поширюватися і неправдиві дані про стан довкілля, що в свою чергу ускладнює громадянам отримання достовірної інформації.

Отже, право на доступ до екологічної інформації закріплене як в національному законодавстві, так і на міжнародному рівні. Однак введення воєнного стану в Україні призвело до певних особливостей регулювання даного питання, а саме до тимчасових обмежень та заходів інформаційної безпеки, включаючи і вільний доступ до екологічної інформації.

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII: станом на 29 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

2. Конституція України: від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР: станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

3. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022: станом на 8 серп. 2024 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII : станом на 27 лип. 2024 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**